

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/57809

GK.99

GÜNLÜDÜR

10 Ağustos 2022

Sayı : 64272063-610- 137084

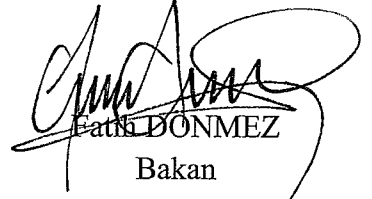
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/57809)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 31.01.2022 tarihli ve E-43452547-210.07-955485 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Murat ÇEPNİ'nin tarafıma tevcih ettiği 7/57809 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Fatih DÖNMEZ
Bakan

Ek: Önerge Cevabı (3 sayfa)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MURAT ÇEPNİ'NİN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

**DÖNEM
27/5**

**ESAS NO
7/57809**

Görevli tedarik şirketleri, düzenlemeye tabi tarifelerden elektrik enerjisi alan tüketicilere elektrik enerjisi satışlarını Elektrik Üretim Anonim Şirketi'nden (EÜAŞ) ve spot piyasadan (organize toptan satış piyasası) temin ettiği elektrik enerjisi ile sağlayabilmektedir. EÜAŞ'tan temin edilen elektrik enerjisi EÜAŞ toptan satış tarifesine üzerinden, spot piyasadan temin edilen elektrik enerjisi ise referans fiyat olan piyasa takas fiyatı (PTF) üzerinden alınmaktadır. 2022 yılı için görevli tedarik şirketlerinin toplam elektrik enerjisi ihtiyacının %20'sinden azını EÜAŞ'tan temin edeceği, kalan %80'den fazlasını ise spot piyasadan alacağı yönünde hesaplama yapılmıştır.

EÜAŞ tarafından elektrik dağıtım ve görevli tedarik şirketlerine, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 26'ncı maddesinin 9'uncu, 11'inci ve 12'nci fıkraları kapsamında elektrik enerjisi satışı gerçekleştirilmektedir. Bu bağlamda, elektrik dağıtım şirketlerine 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren "teknik ve teknik olmayan kayıplar" için 31,8592 kr/kWh, "genel aydınlatma için" 135,00 kr/kWh'lık birim fiyatlardan elektrik enerjisi satışı yapılmaktadır. Bunun dışında, EÜAŞ tarafından 2022 yılı başından itibaren görevli tedarik şirketlerine fiili olarak enerji satışı yapılamamış olup, görevli tedarik şirketleri gerekli enerjinin tamamını PTF üzerinden spot piyasadan temin etmektedir.

Fosil yakıtlı termik santraller ile Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kapsamındaki santraller için neden alım garantisi ve teşvikler verildiği sorusuyla ilgili olarak; kurulu gücümüzün çalışabilirlik durumunu gösteren emrehamdelik oranı üretim portföyümüzde yer alan kaynakların mevcudiyeti, santrallerin arıza-bakım durumları ve mevsimsel koşullar gibi hususlardan doğrudan etkilenebilmektedir. Bununla birlikte elektrik üretimi, tüketime bağlı olarak anlık değişkenlik gösterdiğinden üretim ve tüketimin eş zamanlı dengelenmesi gerekmektedir. Dolayısıyla, elektrik sistemi planlanırken bütün bu koşullar göz önüne alınmakta ve elektrik arzının güvenilir biçimde sağlanabilmesi için kaynakların ikame edilebilir olmasına özen gösterilmektedir. Bakanlığımız tarafından yapılan elektrik talep projeksiyonlarında ülkemizin elektrik tüketim ihtiyacındaki artışın devam edeceği öngörülmektedir. İlerleyen yıllarda da arz-talep dengesinin iyi yönetilebilmesi ve vatandaşlarımıza kesintisiz bir şekilde elektrik arzının sağlanabilmesini teminen, artan talebe karşılık mevcut santrallerin çalışır durumda olması, yeni arz kaynaklarının planlanması ve devreye alınması gerekliliği açıktır. Santral yatırımları planlamadan inşaat aşamasına kadar uzun süren yatırımlar olmasından dolayı talebin oluşması beklenerek değil, henüz talep oluşmadan, oluşması muhtemel en yüksek talebi karşılayacak ve arıza-bakım durumlarını da dikkate alarak gerekli rezerv kapasiteyi de oluşturacak şekilde planlanmaktadır.

Tüm bu hususlar göz önüne alındığında, elektrik sistemimizin hem baz yük olarak çalışan santrallerin hem de yenilenebilir kaynaklı santrallerin dengeli ve yedekli bir portföy oluşturacak biçimde dizayn edilmesi kapsamında mevcut fosil yakıtlı termik santrallerin çevre mevzuatına uygun şekilde üretim yapmasının sağlanması, enerjide ithalat bağımlılığını azaltmak adına yenilenebilir enerjisi potansiyelimizden de maksimum derecede faydalanabilmek için gerekli yatırım ortamının oluşturulması enerji arz güvenliğinin temini açısından oldukça önem arz etmektedir.

Ülkemiz için 2053 yılında "net sıfır sera gazı" hedefi kapsamında; Milli Enerji ve Maden Politikamızın sacayaklarını oluşturan "arz güvenliği, yerleştirme ve öngörülebilir piyasa" başlıklarının yanı sıra sürdürülebilir ve düşük karbonlu kalkınma, yenilikçi prosesler ile yerli, yeni ve çevre dostu teknolojilere geçişin sağlanması, istihdamın artırılması, enerji yoğunluğunun azaltılması konuları Bakanlığımız politikalarında önemli bir yere sahiptir. Bu çerçevede Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinden biri olan "Erişilebilir ve Temiz Enerji" hedefi doğrultusunda ülkemizde yenilenebilir enerji kaynaklarının toplam enerji arzındaki payının artırılması ve fosil yakıt kullanımının enerji portföyündeki payının kademeli olarak azaltılması amaçlanmakta olup, bu amaç doğrultusunda yapılan çalışmalar ve YEKDEM destekleri de dâhil olmak üzere elektrik piyasasında kaydedilen gelişmelerin etkisiyle 2021 yılı sonu itibarıyla 99.820 MW olan elektrik kurulu gücümüzün %65,1'i yerli, %53,7'lik kısmı ise yenilenebilir enerji

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MURAT ÇEPNİ'NİN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

**DÖNEM
27/5**

**ESAS NO
7/57809**

kaynağından üretilir hale gelmiştir. Ülkemiz bugün sahip olduğu bu toplam yenilenebilir enerji kurulu gücüyle Avrupa'da beşinci, dünyada on ikinci sırada yer almaktadır. Aynı hedef doğrultusunda 2020 ve 2021 yılında devreye alınan kurulu gücümüzün neredeyse tamamı yenilenebilir enerji kaynaklıdır ve sadece 2020 yılında devreye alınan yenilenebilir enerji kurulu gücümüz 24 Avrupa ülkesinin toplam yenilenebilir enerji kurulu gücünden fazladır.

Sayın Cumhurbaşkanımızın açıklamış olduğu 2053 net sıfır hedefine yönelik yol haritamızın belirlenmesi amacıyla Uzun Dönemli İklim Stratejileri ve Eylem Planının hazırlık çalışmaları 2022 yılı sonunda açıklanacak şekilde devam etmektedir. Bu hususlarla birlikte, Bakanlığımızın hâlihazırda fosil yakıtlı santrallerin kapatılması bağlamında açıkladığı tarih ve politika bulunmamaktadır.

Lisanssız elektrik üretimi kapsamında bulunan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesislerinde üretilen ihtiyaç fazlası elektrik enerjisi için Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından ilan edilen kendi abone grubuna ait perakende tek zamanlı aktif enerji bedeli üzerinden 10 yıl süreli alım garantisi sağlanmaktadır. Ayrıca, lisanssız elektrik üretim tesisleri Genel Teşvik Sisteminde bulunan desteklerden de başvurmaları halinde yararlanabilmektedir. Lisanssız elektrik üretimi tüm gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılabilmeyle birlikte yenilenebilir enerji kooperatiflerine ilişkin özel bir düzenleme bulunmamaktadır.

Mesken abone grubu kapsamında elektrik tüketim miktarları çok sayıda değişkenden etkilendiği için gerçekleşen mesken abone grubu ortalama tüketim verileri baz alınarak bir düzenleme yapılmış, bu çerçevede kademeli tarife uygulamasının temel amacı olan “verimlilik” ve “çok tüketenin sebep olduğu maliyete katlanması” ilkesi doğrultusunda günlük 5 kWh tüketim kademesi belirlenerek toplam mesken tüketiminin %70'inin düşük kademede kalması sağlanmıştır. Takip eden süreçte ise tüketici talepleri doğrultusunda söz konusu kademe miktarı ilk önce 01/02/2022 tarihinden itibaren günlük 7 kWh'e, daha sonra 28/02/2022 tarihli Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu kararı çerçevesinde 01/03/2022 tarihinden geçerli olmak üzere günlük 8 kWh'e çıkarılarak toplam mesken tüketiminin %80'inden fazlasının düşük kademede kalması sağlanmıştır.

Mezkr Kurul Kararı çerçevesinde ayrıca ticarethane alçak gerilim tek zamanlı abone grubu için de günlük 30 kWh'e kadar olan tüketimlere düşük kademeli tarife uygulanması kararlaştırılmış olup, tüm abone grupları için düşük kademe miktarının aşılması halinde sadece düşük kademe miktarını aşan tüketimlere aşan miktar oranında yüksek kademeli tarife uygulanması sağlanarak tüketimin tamamına yüksek kademe tarifesi uygulanmasının önüne geçilmiştir.

Bununla birlikte, tüketicilerin korunmasına yönelik olarak; 01.03.2022 tarih ve 5249 sayılı Cumhurbaşkan Kararıyla mesken ve tarımsal sulama abone grupları için KDV oranı yüzde 18'den yüzde 8'e indirilmiştir. Ayrıca, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından belirlenen şartlar doğrultusunda 2.140.000 haneye 150 kWh'e kadar elektrik tüketim desteği sağlanmakta olup, bu rakamın 4 milyon haneye çıkarılması hedeflenmektedir.

Dağıtım şirketlerinin verdiği hizmetin kalitesi, uluslararası alanda olduğu gibi ülkemizde de tedarik sürekliliği, teknik ve ticari kalite başlıklarında ölçülmekte ve takip edilmektedir. Bu bağlamda 2013 yılı ve öncesinde kesintilerin kayıt altına alınması hususu sahadaki personelin tuttuğu arıza defterleri üzerinden manuel bir şekilde ve kesintiden etkilenen kullanıcıların sayısının tahmini olarak belirlenmesi şeklinde gerçekleştirilirken, 2014 yılı ve sonrasında elektrik dağıtım şirketleri tarafından teknoloji yatırımlarının yapılmasına ve manuel yürütülen iş süreçlerinin dijitalleştirilmesine önem verilmiştir. Bu kapsamda elektrik dağıtım şirketleri tarafından; Müşteri Bilgi Sistemi, Tedarik Sürekliliği Kayıt Sistemi, Coğrafi Bilgi Sistemi, Orta Gerilim ve Alçak Gerilim Şebeke Bağlantı Modelleri, Tedarik Sürekliliği

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MURAT ÇEPNİ'NİN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

**DÖNEM
27/5**

**ESAS NO
7/57809**

Uzaktan İzleme Sistemi, Arıza Yönetim Sistemi, Varlık Yönetim Sistemi gibi elektrik dağıtım şirketlerinin yürüttüğü arıza onarım ve bakım faaliyetinin dijital olarak kayıt altına alınmasını ve yapılan denetimlerle kontrol edilebilmesine imkân veren sistemlerin kurulumu tamamlanmış, kesintilerin daha kısa sürede sonlandırılması ya da daha az kullanıcının etkilenmesini sağlayacak SCADA altyapısının kapsamı artırılmıştır. Elektrik dağıtım şirketleri tarafından arıza onarım ve bakım faaliyetlerinde yeni teknolojik teçhizatın ve yöntemlerin kullanımı teşvik edilmiştir. Ayrıca elektrik dağıtım şirketlerinin tedarik sürekliliği, teknik ve ticari kalite konularında sunduğu hizmete ilişkin asgari kriterler belirlenmiş, bu kriterlere uyulmadığı durumlarda ilgili kullanıcılara tazminat ödemeleri tanımlanmıştır. Anılan kalite başlıklarında faaliyet bölgesinin tamamında elektrik dağıtım şirketlerinin gösterdiği performansa bağlı olarak ödül ve cezayı içeren kalite faktörü uygulamasına geçilmiştir.

Elektrik üretiminde özel işletmelerin maliyetleriyle ilgili olarak; elektrik üretiminde çoğu diğer alanda olduğu üzere sabit ve değişken maliyetler bulunmaktadır. Bu maliyetlerden ilk yatırım maliyetleri, elektrik üretiminden bağımsız oluşan personel giderleri gibi giderler sabit maliyetleri oluştururken, yakıt giderleri gibi elektrik üretimiyle bağımlı hareket eden giderler değişken maliyetleri oluşturmaktadır. Elektrik piyasası işleyiş esasları dikkate alındığında, elektrik santrallerinin maliyetlerini her bir santral özelindeki verim, yakıt temin maliyeti, işletme giderleri vb. unsurlar belirlediğinden faktörlere göre elektrik üretim maliyetleri farklılık gösterebilmektedir. Bu maliyetlerin açıklanmasına ilişkin herhangi bir yükümlülük bulunmamakla birlikte üretim lisansı sahibi tüzel kişiler, ürettikleri elektriği marjinal maliyetlerini dikkate alarak ve tamamen serbest piyasa koşullarında organize piyasalarda veya ikili anlaşmalarla satabilmektedir.